

Organizácia VS – určitá ucelená jednotka, v kt. je združený určitý počet ľudí a kt. má jednak finančné, vecné, ako aj právne prost. na napĺňanie svojich cieľov – je regulovaná právom (dôležitý znak) – princípy sú v ústave a zákonoch, vnútornú štruktúru nájdeme konkrétne v organizačných normách.

Org. VS je určovaná postavením subjektov VS v určitom org. usporiadaní, a ich vzájomnými vzťahmi v tomto systéme; VS na Slovensku je budovaná na **duálnom modeli** – vedľa seba pôsobí systém org. št.správy a systém orgánov verejnej samosprávy, kt. sú relatívne nezávislé.

ORGÁNY ŠTÁTNEJ SPRÁVY

Orgán štátnej správy – charakterizujúho črty každého orgánu štátnej správy a črty, kt. ho odlišujú od ostatných org. št.správy.

- sú to napr. činnosť štátu (úlohy), má funkciu vymedzenú právom, má vnút. org. štruktúru, musí mať materiálny a personálny substrát
- sú to výkonné a nariadenie orgány – musia mať taký štátomocenský okruh pôsobnosti, aby mohli vykonávať a nariaďovať → vyplýva z toho kompetencia, tiež sú vždy začlenené do sústavy orgánov št. správy

Dôležité je vymedziť kompetenciu št. org.:

1. presnosť vymedzenia kompetencie
2. stabilita kompetencie
  - treba ju vymedziť presne, aby nedochádzalo ku kompetenčným sporom

Zmeny kompetencie:

- 1) **devolúcia kompetencie** – prechod kompetencie na bezprostredne nadriadený orgán, napr. pri odvolaní
  - nestane sa tak pri inštitúte autoremedúry (autoopravy) – orgán rozhodne ku spokojnosti všetkých strán
  - tiež tak môže nastať v prípade nečinnosti – kompetencia prejde bezprostredne na nadradený orgán
- 2) **delegácia kompetencie** – právo určitého org. zveriť časť svojej kompetencie iným, aj neštátnym orgánom (štát → obec)
- 3) **zverenie kompetencie** – právo orgánu zveriť vykonanie niektorých úkonov inému orgánu na rovnakom alebo na nižšom stupni, s tým, že rozhodovacia právomoc ostáva na orgáne, kt. vykonanie zveruje (len orgánu na rovnakej, alebo nižšej úrovni – napr. pri svedectve)
- 4) **prorogácia kompetencie** – dohoda dvoch orgánov o zmene kompetencie za predpokladu, že to pripúšťa právny predpis (žiaden predpis u nás takúto zmenu nepredpokladá)

Technicko-organizačné princípy výstavby orgánov – dajú sa rozdeliť:

1. organizačno-lokalizačné princípy:

- a. centralizačný princíp – snaha o vytvorenie jedného ústredného orgánu pre danú oblasť, záležitosti potrebné centrálné riadenie (napr. Správa štátnych hmotných rezerv, ÚDRSO)
- b. decentralizačný princíp – vytvorenie viac org. pre jednotlivé úlohy
- c. dekoncentrácia – predpokladá rozdelenie výkonu VS na viacero zložiek vedľa seba stojacich (lesné hospodárstvo – krajské a obvodné lesné úrady, alebo obec)
- d. odvetvový princíp – funguje na určitých org. útvaroch v rámci; napr. v rámci poľnohospodárstva
- e. funkčný princíp – je založený na špecializácií (posudzovanie zhody – orgány a jed. osoby pôsobiace na miestnej úrovni)
- f. územný princíp
- g. reálny princíp – mal by sa vytvárať len taký orgán, kt. je potrebný a želateľný (Úrad pre privatizáciu štátneho majetku – zrušil sa preto, že bol nepotrebný)

2. organizačno-štrukturálne princípy:

- a. princíp monokratický – za orgán zodpovedá vedúci (na takomto princípe sú budované ministerstvá)
- b. kolegiatny princíp – viac členov (rozhodnutie prijímajú väčšinou – vláda)
- c. princíp volebný – najviac v územnej samospráve
- d. princíp menovací – viac v štátnej správe
- e. princíp rozhodovania – org. s rozhodovacou právomocou
- f. princíp poradný – orgány poradné, pripravujú podklady pre vydanie rozhodnutia (sú stále alebo *ad hoc*)

3. princípy, kt. nadväzujú na členitosť VS:

- a. princíp členitosti – na ústrednej úrovni v št. správe
  - napr. 1. článkom v št. správe sú ministerstvá, 2. čl. sú ostatné ústredné orgány št. správy – všetky org. v článkoch majú niečo spoločné → na ústrednej úrovni je št. správa dvojčlánková
- b. princíp stupňovitosti – v miestnej št. správe
  - napr. 1. stupeň – miestne št. orgány, 2. stupeň – krajské št. orgány (napr. úrad živ. prostredia) → miestna štátna správa je dvojstupňová
- c. princíp organizačno-štrukturálnej nadväznosti (vertikálna) – napr. ministerstvo živ. prost., krajský úrad a obvodný úrad živ. prostredia

ŠTÁTNA SPRÁVA

Základná úprava je v Ústave SR, teda základom je vláda, ďalej ju vykonávajú ministerstvá a ďalšie orgány – to už nájdeme v zák.č. 575/2001 – o org. činnosti vlády a org. ústrednej štátnej správy.

Stále poradné orgány vlády – sú tu rôzni zástupcovia z rôznych oblastí:

1. zákonodarná (legislatívna) rada vlády
2. hospodárska rada vlády
3. rada hosp.a sociálneho partnerstva – tripartita (štát, zamestnanci a zamestnávateľia)
4. rada vlády pre vedu a techniku

Medziministerské (trvalé) poradné orgány – účasť je tu nezastupiteľná

1. porada ekonomických ministrov vlády
2. ministerská rada pre záležitosti EÚ
3. výbor ministrov pre drogovú závislosť a kontrolu drog
4. bezpečnostná rada vlády – jej postavenie sa mení v čase vojny, výnimočného stavu a núdzového stavu (má aj ústavné právomoci); inak je len poradný orgán
5. rada pre národnostné menšiny a etnické skupiny
6. rada vlády pre mimovládne neziskové organizácie
7. akreditačná komisia
8. rada vlády pre regionálnu politiku a dohľad na štrukturálnymi fondami
9. (viac-menej trvalý orgán) rada vlády pre bezpečnosť cestnej premávky (niekedy sa nazýval výbor)
10. rada vlády pre prevenciu kriminality
11. výbor vlády pre obnovu a rozvoj Vysokých Tatier (očakáva sa, že postupne zanikne)

Ministerstvá tvoria:

1. minister – riadi a zodpovedá za jeho činnosť, zastupuje ho št.tajomník (sú najviac dvaja, presne zastupovanie určí vláda); odvoláva ho vláda na návrh príslušného ministra
2. sekcie – na čele je gen.riaditeľ
3. úrady, odbory alebo iné org. útvary – na ich čele sú riaditelia

Môžu si zriaďovať poradné orgány (ak tak stanovuje predpis – tak ich musia zriadiť – napr.rozkladová komisia podľa §61 ods. 2 zák. č. 71/1967).

Kolégium ministra – môže byť:

- a. s akcentom na vládu – len členovia vlády
- b. ako typický rezortný orgán – členmi sú aj členovia rezoru
- c. s akcentom na iný ústredný org. – aj z iných ústredných orgánov
  - vláda vykonáva aj výjazdové zasadania
  - pôsobnosť ministerstiev je generálna vo veľkom kompetenčnom zákone, ale upravená aj v ďalších predpisoch

Spoločné vlastnosti ministerstiev:

1. podieľajú sa na tvorbe št. politiky vo svojom rezorte
2. vykonávajú štátnu správu na svojom odseku
3. vykonávajú úlohy vyplývajúce zo zákonov a ostatných normatívnych predpisov
4. analyzujú výsledky práce a na základe nich prijímajú opatrenia
5. pripravujú koncepcie rozvoja za svoju oblasť
6. predkladajú vláde návrh za svoju oblasť
7. kontrolujú dodržiavanie zákonitosti (princíp: „kto riadi, ten kontroluje“)
8. podieľajú sa na tvorbe zákonov a vydávajú vlastné akty, aj s normatívnou silou prameňov práva
  - kontroluje ich vláda

Teda ministerstvo je monokratický ústredný orgán, všetky majú rovnaké postavenie a rovnaký vzťah k vláde a NR SR; v zásade majú aj rovnakú org. štruktúru

Ostatné ústredné orgány štátnej správy – je ich 10, konkretizácia pôsobnosti je v osobitných zákonoch. Špecifiká týchto orgánov:

- Úrad vlády má na čele vedúceho, plní aj určitý servis vo vzťahu k vláde
- Protimonopolný a Štatistický úrad – na čele sú predsedovia, kt. menuje a odvoláva prezident na návrh vlády
- Národný bezpečnostný úrad – na čele je riaditeľ, kt. volí a odvoláva NR SR

Vnútornú org. štruktúru majú podobnú ako ministerstvá a tiež majú aj poradné orgány.